

El Vallès també té les seves bruixes

per Frederic Roda

(Apunts de Jordi Roca)

Coneixiem les de Llés, les d'Altafulla, les de la Selva del Camp: totes elles, a més de documentades als antics protocols judicials, han estat, d'una o altra manera, objecte literari.

Ara ja tenim les "Bruixes de Caldes" gràcies a la passió teatral de Francesc Morera, home de totes les coses dels escenaris sabadellencs: actor, director, autor, animador, etc.

Les pedregades que baixaven d'El Farell i malmetien les collites calia que fossin culpa d'algú. Cada època té els seus marginats o els marginats que pot o que s'inventa per a justificar les coses que no entén.

L'assassinat per l'espatlla, el linxament i el deixar morir de gana són formes de condemna, avui absolutament vigents. Durant el segle XVII, si més no, se celebrava abans un judici, sens dubte prejutjat, contra les bruixes, les marginades d'aleshores.

Qui és bruixa? Aquell a la qual l'opinió general diu que n'és. Un dramaturg contemporani, Max Frisch, en una obra

de nom curiós "Andorra" també diu el mateix sobre qui "era" jueu en època de progrons i de persecucions.

L'obra de Morera té un especial poder d'evocació en un detall realment impressionant: els noms i cognoms de les encausades. Són els mateixos noms d'ara i els mateixos motius. Trobaríem per Caldes, per Sabadell, per Sentmenat, per Sant Feliu, homes i dones que es diuen igual. Aquest és un valor d'autenticitat fonamental a la peça.

Tota la resta, sòbriament, ha estat tractada per Morera com una gran funció de titelles i els personatges són arquetipus d'una peça: el jutge injust, l'advocat embolcaire, el pagès ingenu, la donzella honesta.

Com a contrapunt a l'acció, una figura misteriosa, una mena de sibil·la, una bruixa "de veritat", dóna la dimensió de tragèdia autèntica que corre per sota d'aquesta gran ninotada.

Per donar més el sentit purament convencional, l'autor fa que els personatges es manifestin gairebé sempre per proverbis i refranys: no per una pretesa saviesa popular (que no ha existit mai) sinó pel simple lloc comú. Deixar anar una frase feta, per molt bonica que filològicament pugui ser, no és més que una manera d'estalviar-se de pensar per compte propi.

Com que estem en temps d'escenaris múltiples, d'arenas centrals i d'apropament d'actor i públic, el vapor de Can Borràs, va ser estructurat així. Cal dir

que en forma justificada perquè el tipus d'obra feia que res de l'escenografia fos gratuït. Potser, fins i tot, poc aprofitada: a més de l'espai central, n'hi havia quatre més amb l'obligació de desplaçaments, il·luminació, etc.

Francesc Ventura, bon director des de fa anys, va aplegar, segons sembla, una antologia d'actors vallesans de diferents grups i procedències. O sigui que, potser per art de bruixeria, es va produir una difícil coordinació i un vetllar col·lectiu de les armes escèniques.

Pel que fa a la interpretació, dominava un to general de crít. Ni un moment decreixia la tensió decibèlica, tant si era produïda per una dona torturada, com per una minyona per dir que l'amo no era a casa, com en una escena de seducció eròtica. I passa que, quan es crida, les coses se senten menys a no ser que el crít utilitzi les tècniques del cant; la impostació, la cura per les comes altes, evitar el "calat" final etc.

Aquest "to general" que es dóna so-

AMB TOTA SEGURETAT...

MSS

Mútua de Seguros de Sabadell

Indústria, 16

Tels. 725 91 33 - 725 93 43 SABADELL

AMB TOTA SEGURETAT...

MSS

Mútua de Seguros de Sa

Indústria, 16

Tels. 725 91 33 - 725 93 43

vint als escenaris (l'he comprovat fa poc a l'estrena, d'altra banda excel·lent, de "Mel Salvatge" de Txe-cof, al Romea) i fa perdre expressivitat, intenció, riquesa de canvis.

Tots els actors, en el límit positiu de les seves condicions naturals, una mica submergits per l'espectacle i als quals el nombrós públic va manifestar admiració i estima, ben merescudes, sense distincions i respectant el to col·lectiu i igualitari que ells han volgut oferir en tot moment.

Caldria desitjar una continuïtat, unida o diversificada, a tot aquest conjunt d'artistes independents, aplegats per l'Aula de Teatre de Belles Arts. Sempre, després d'un gran èxit, com el d'aquestes "Bruixes de Caldes", hem de recordar aquelles etapes de tota creació escènica: el goig del festeig de tot el procés de preparació i assatjos, el climax de la representació i un cert gust a cendra de l'endemà. Però, com en l'amor, s'hi torna i passeu-me la comparança eròtica.

I un escoli: resulta que les condemnes falsament com a bruixes, perquè sembla que no ho eren sinó senzillament "malmirades" pels veïns i els co-bejosos tribunals..., resulta, en l'apoteosi final, que sí que ho eren de bruixes!

El teatre no té més remei que reinvindicar la bruixeria. ■

ARQUITECTURA D'INTERIORS
DISSENY A MIDA

Croquis

RONDA ZAMENHOF N° 151
T. 7265650 SABADELL

El Madrid mediterrani d'Estrada Vilarrasa

per Pere Font Grasa

Eren els dies del Madrid de l'enterrament de Tierno Galván. Com una nota multitudinària de barroquisme per dir-li adéu al "Viejo Profesor". El fregolisme madrileny havia canviat l'allau de gent, el carruatge barceloní "de morts", per banderes penjades i tapisos pel jurament del futur Rei.

Jo era per aquells encontorns tot pensant com i de quina manera es poden transformar les ciutats que tenen un bon batibull protocol·lari-representatiu. El taxista estremeny va recordar-me que ells no "sentien" tanta bullanga perquè ja és costum. Que allò de la mort de l'alcalde tendre havia estat un oasi de mort/vida entre un núvol de las "visitas de estado". Va declamar un "...Se nota que usted viene de fuera", com pensant que la meua procedència era de pagès, provinciana o perifèrica. (El cert és que la gorra que em tapava el terrat, semblava una boina...)

En arribar al despatx 1.150 de Prado del Rey, vaig repassar tots els diaris capitalins. De sobte, i a la contraportada de l'ABC un anunci de plana: "ESTRADA VILARRASA. Hoy, inauguración". No podia faltar-hi! (A estones el cor sabadellenc batega lluny de casa).

En acabar la feina vaig acudir a la nova sala d'art ALCOLEA, saludant l'Alfons i la Maria Teresa Alcolea, que

dediquen tots els seus afanys a la promoció de l'art del país. Era l'estrena d'ALCOLEA a Claudio Coello, amb les seixanta aquarel·les de l'Estrada; totes elles amb paisatges de MADRID, COLOR Y SILUETA, que s'acompanyava amb un llibre que reproduïx les obres i que conté escrits de Camilo José Cela (que va acudir a la presentació) i una munió de dites i expressions d'allò més madrilenys.

GUARDIA REAL ANTE PALACIO, PLAZA DE LA CIBELES, CAFE DE GIJON, PALACIO DE CRISTAL, EL RETIRO, LA CUESTA DE MOYANO, y un superb DIA LLUVIOSO. CALLE DE ALCALA, ens mostren tota la poesia d'una capital sacsejada per la modernitat de CARLOS III i la moguda tiernogalvanista; són algunes de les obres admirades i que han inspirat l'Albert.

L'escultor Frederic Marès (quins 92 anys més ben portats!) va acudir a la cita amb l'artista ESTRADA VILARRASA, la seva muller i fills, i rebé tota mena d'elogis dels experts crítics de la capital de l'Estat autonòmic. Un d'ells em deia a cau d'orella: "Estrada es uno de los mejores descubrimientos de Madrid. Tiene un gran cartel..."

A mitja tarda l'avió em tornava a casa. Altres sabadellencs eren a Barajas amb el maletí de viatjans de fortuna. Els seus afanys eren d'un aquarellisme que també té les seves obres d'art. Un d'aquests self-made-man va respondre'm que ell no s'hi havia aturat mai a guaitar si algun altre sabadellenc era actualitat a Madrid. Des d'aquest recer casolà no descobrirem ara la trajectòria de l'Albert; només deixar constància del seu enorme èxit a Madrid. Amb unes vendes milionàries que són el contrapunt material a una tasca pictòrica i... editorial, ja que no podem oblidar les publicacions d'AUSA, que són l'altre pinzellada de l'artista. ■

GISBERT Art

Carrer del Sol, 3
(General Mola)
Tel. 725 43 69
SABADELL